

Το Επιχειρείν Σήμερα

η γνώση των οικονομολόγων
της Εθνικής Τράπεζας στα χέρια σου

Ποια η επίδραση των δασμών στις εξαγωγές;

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΑΝΑΛΥΣΗΣ

Οι διεθνείς ανακατατάξεις στις
εμπορικές ροές αποτελούν πρόκληση
αλλά ταυτόχρονα και ευκαιρία για τις
ελληνικές εξαγωγές

Σε ένα ρευστό διεθνές περιβάλλον, οι ελληνικές εξαγωγές συνεχίζουν την ανοδική τους πορεία και αυξάνουν το αποτύπωμά τους στην Ευρώπη. Τροχοπέδη στην άνοδο αυτή είναι η εμπορική κρίση με τη μορφή δασμών σε παγκόσμιο επίπεδο.

Παρότι η άμεση επίδραση των δασμών ΗΠΑ στις ελληνικές εξαγωγές είναι περιορισμένη, για κλάδους όπως τα τρόφιμα και τα υλικά κατασκευών, η επίδραση είναι εντονότερη. Απαραίτητη κρίνεται η ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας για τα συγκεκριμένα προϊόντα αλλά και η διαφοροποίηση των χωρών προορισμού τους.

1. ΟΙ ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΕΞΑΓΩΓΕΣ ΑΝΑΚΑΜΠΤΟΥΝ

- Στήριξη από νέες αγορές

2. ΟΙ ΔΑΣΜΟΙ ΕΠΗΡΕΑΖΟΥΝ ΤΙΣ ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΕΞΑΓΩΓΕΣ

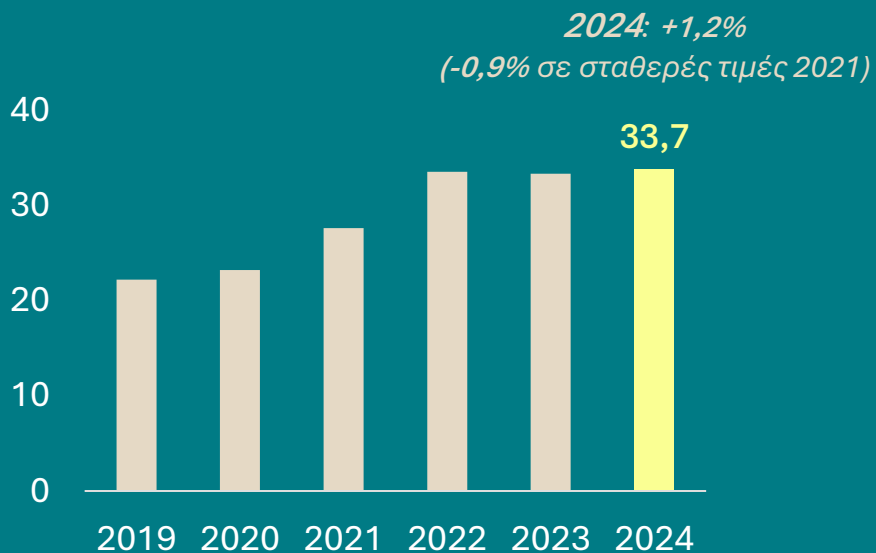

1. ΟΙ ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΕΞΑΓΩΓΕΣ ΑΝΑΚΑΜΠΤΟΥΝ

Οι ελληνικές εξαγωγές αγαθών ενισχύθηκαν κατά 1,2% το 2024 και κέρδισαν μερίδια στην Ευρώπη, παρά την πίεση του πρώτου εξαμήνου

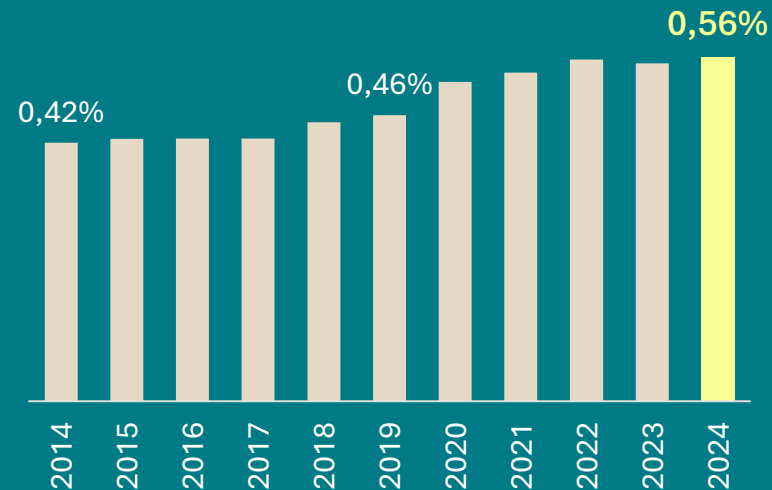
Ελληνικές εξαγωγές αγαθών*

€ δισ.

Ανοδικό μερίδιο Ελλάδας στην Ευρώπη

% ευρωπαϊκών εξαγωγών

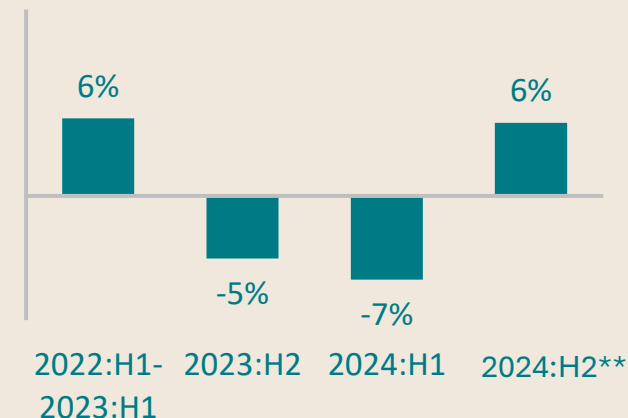

Στήριξη από νέες αγορές

Η μικρή άνοδος που σημειώθηκε στο σύνολο του 2024 για τις ελληνικές εξαγωγές αγαθών εκτός πετρελαίου και ενέργειας (οριακή πτώση σε αποπληθωρισμένους όρους*), κρύβει μία έντονη μεταβλητότητα στη διάρκεια του έτους. Ειδικότερα, στο πρώτο μισό του έτους χαρακτηρίστηκε από σημαντική πίεση της τάξης του 7% (σε αποπληθωρισμένους όρους), η οποία αντισταθμίστηκε από αντίστοιχη άνοδο κατά το 2^ο εξάμηνο (τάση που συνεχίστηκε στις αρχές του 2025).

Όσον αφορά τις αγορές προορισμού, καθώς οι επιδόσεις σε βασικές ευρωπαϊκές αγορές Δυτικής Ευρώπης και Βαλκανίων (που απορροφούν τα ⅓ των ελληνικών εξαγωγών) παραμένουν υποτονικές για 1,5 έτος, η πρόσφατη ανάκαμψη προέκυψε από δευτερεύουσες αγορές. Πέρα από τα σταθερά στηρίγματα της Ανατολικής Ευρώπης και της Μέσης Ανατολής (που κάλυψαν 80% της ανόδου του 2^{ου} εξαμήνου), σημαντική είναι και η συμβολή της Βόρειας Αμερικής. Ωστόσο, η τελευταία τίθεται πλέον υπό αμφισβήτηση λόγω της πρωτοφανούς επιθετικής πολιτικής δασμών από τις ΗΠΑ.

Η ΠΟΡΕΙΑ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΕΞΑΓΩΓΩΝ (% ετήσιας μεταβολής, σε αποπληθωρισμένους όρους**)

* σταθερές τιμές 2021, εξαιρούνται εξαγωγές πετρελαίου-ενέργειας)

** Το 2024:H2 καλύπτει την περίοδο Ιούλ.2024-Ιαν. 2025.

Στην πράξη: Πως οι εξαγωγές βοηθούν την επιχείρησή μου;

Οι εξαγωγές είναι βασική πηγή ανάπτυξης των επιχειρήσεων καθώς δημιουργεί νέα ζήτηση, πέρα από τα πεπερασμένα όρια της εγχώριας αγοράς. Παράλληλα, η συνολική αύξηση εξαγωγών στη χώρα ενισχύει την οικονομία, αυξάνοντας με τη σειρά της τα εισοδήματα και τη ζήτηση στην εγχώρια οικονομία.

1. ΟΙ ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΕΞΑΓΩΓΕΣ ΑΝΑΚΑΜΠΤΟΥΝ

2. ΟΙ ΔΑΣΜΟΙ ΣΤΟ ΕΠΙΚΕΝΤΡΟ ΤΩΝ ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΕΞΕΛΙΞΕΩΝ

- Περιορισμένη η άμεση επίδραση των δασμών στις ελληνικές εξαγωγές
- Προϊόντα με υψηλότερη εξάρτηση από τις Η.Π.Α.

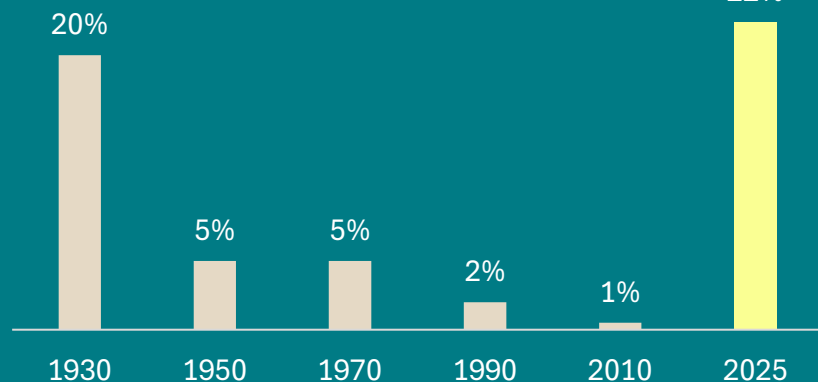
1. ΟΙ ΔΑΣΜΟΙ ΣΤΟ ΕΠΙΚΕΝΤΡΟ ΤΩΝ ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΕΞΕΛΙΞΕΩΝ

Οι δασμοί που επιβάλλονται από τις ΗΠΑ βρίσκονται στο ιστορικά υψηλότερο επίπεδο από τη δεκαετία του 1930 με την Ελλάδα να επηρεάζεται λιγότερο όσο αναφορά την οικονομία της σε σχέση με άλλες Ευρωπαϊκές χώρες

Δασμοί ΗΠΑ

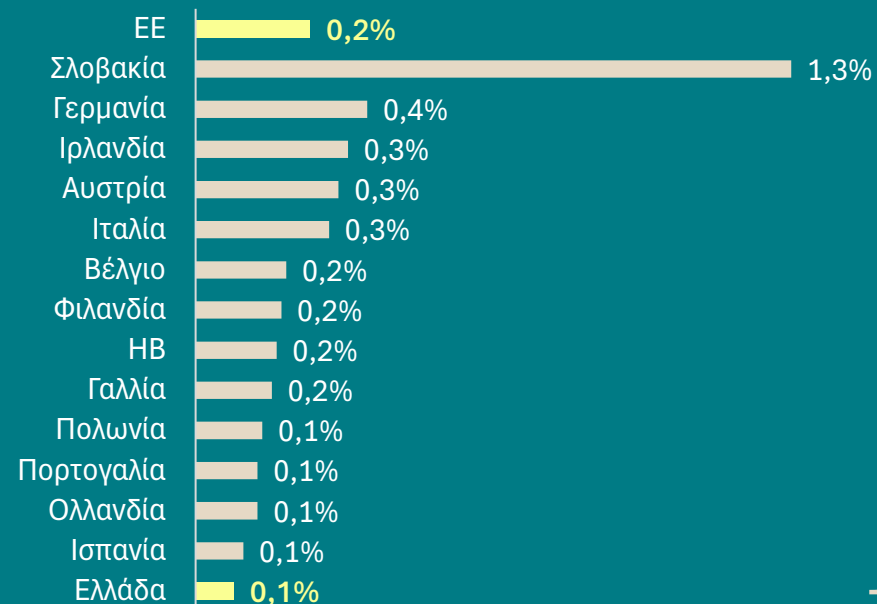
% προσαύξησης στην αξία εισαγωγών

Νόμος Σμουτ-Χόλεϋ
(περί δασμών)

Εκτιμώμενη επίδραση δασμών στο ΑΕΠ

% ΑΕΠ*

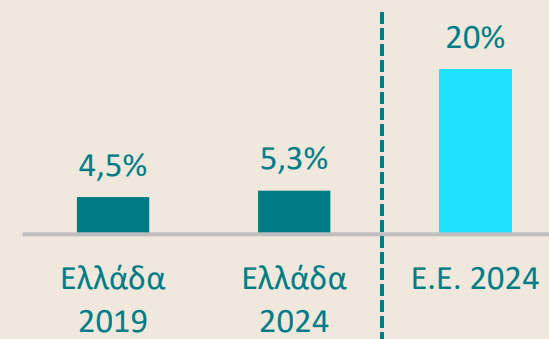

Περιορισμένη η άμεση επίδραση των δασμών στις ελληνικές εξαγωγές

Τα τελευταία χρόνια η αγορά των ΗΠΑ έχει αναδειχθεί πολύ σημαντική για τα ελληνικά προϊόντα, καταγράφοντας μέση ετήσια αύξηση της τάξης του 12% την τελευταία 6ετία, έναντι 9% για το σύνολο των ελληνικών εξαγωγών. Έτσι συνεισέφερε το 7% της ανόδου των ελληνικών εξαγωγών της περιόδου, αυξάνοντας το μερίδιό της στις ελληνικές εξαγωγές σε 5,3% το 2024 από 4,5% το 2019.

Παρά την άνω δυναμική, το συνολικό μερίδιο των ΗΠΑ στις ελληνικές εξαγωγές παραμένει σχετικά χαμηλό συγκριτικά με το ευρωπαϊκό (καθώς οι ΗΠΑ απορροφούν 20% των ευρωπαϊκών εξαγωγών) – με αποτέλεσμα το ενδιαφέρον των αναλυτών να στρέφεται κυρίως στις υψηλότερες έμμεσες επιδράσεις των δασμών, μέσω του οικονομικού πλήγματος σε βασικούς μας εταίρους στην Ευρώπη.

**ΜΕΡΙΔΙΟ Η.Π.Α.
ΣΤΙΣ ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΕΞΑΓΩΓΕΣ ΑΓΑΘΩΝ**
(εξαιρείται η ενέργεια και το πετρέλαιο)

Στην πράξη: Πως μπορώ να εξομαλύνω την επίδραση των δασμών στις εξαγωγές μου;

Καθώς εντείνεται η αβεβαιότητα στο διεθνές περιβάλλον, οι επιχειρήσεις μπορούν να αμβλύνουν την πίεση i) διαφοροποιώντας τις αγορές προορισμού (μείωση εξαρτήσεων) και κυρίως ii) ενισχύοντας την ανταγωνιστικότητα του προϊόντος τους (μείωση κόστους, αύξηση ποιότητας), καθιστώντας το λιγότερο υποκαταστάσιμο. Μία από τις διαθέσιμες λύσεις είναι το R&D, με τη συγκυρία στην ΕΕ να είναι ευνοϊκή (διευκόλυνση καινοτομίας μέσω Πυξίδας Ανταγωνιστικότητας).

Πηγή: Eurostat, ΕΛΣΤΑΤ, Εκτιμήσεις ΕΤΕ

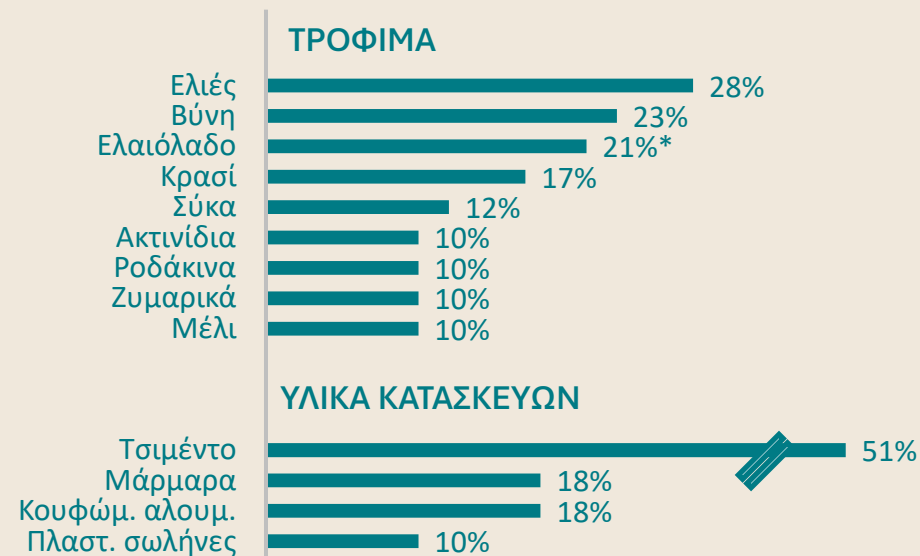
Προϊόντα με υψηλότερη εξάρτηση από τις Η.Π.Α.

Ακολουθώντας μια αναλυτικότερη προσέγγιση, η Εθνική Τράπεζα αναδεικνύει 23 επιμέρους προϊόντα περισσότερο ευάλωτα στις άμεσες επιπτώσεις των δασμών, καθώς βρήκαν στήριγμα στην αγορά των ΗΠΑ την τελευταία εξαετία (με σωρευτικές εξαγωγές άνω των €10 εκ για κάθε προϊόν και τις ΗΠΑ να απορροφούν άνω του 10% των εξαγωγών τους).

Τα προϊόντα αυτά εντοπίζονται κυρίως στους κλάδους τροφίμων, υλικών κατασκευών και ηλεκτρολογικού εξοπλισμού. Ειδικότερα:

- Στον κλάδο τροφίμων εντοπίζονται 9 «ευάλωτα» προϊόντα. Τα κυριότερα είναι οι ελιές και το ελαιόλαδο*, με έκθεση της τάξης του 20-30%, το κρασί και διάφορα φρούτα. Σημειώνεται ότι τα τρόφιμα είναι ο κλάδος με τις υψηλότερες εξαγωγές στις ΗΠΑ (€3,2 δις σωρευτικά την περίοδο 2019-2024).
- Σε λοιπούς κλάδους ξεχωρίζουν προϊόντα όπως το τσιμέντο (ΗΠΑ απορροφούν το 1/2 των εξαγωγών), τα μάρμαρα (έκθεση 18%), ηλεκτρολογικός εξοπλισμός όπως αντιστάσεις και σύνδεσμοι κυκλωμάτων (80% και 30% αντίστοιχα) καθώς και λοιπά καταναλωτικά προϊόντα (π.χ. κοσμήματα, γούνες) με έκθεση εύρους 10-25%.

ΜΕΡΙΔΙΟ Η.Π.Α. ΣΕ ΕΞΑΓΩΓΕΣ ΕΠΙΜΕΡΟΥΣ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ (για την περίοδο 2019-2024)

* Η άμεση έκθεση του ελληνικού ελαιόλαδου στις ΗΠΑ είναι περίπου 7%. Ωστόσο εκτιμάται κοντά στο 21% αν ληφθούν υπόψη ροές μέσω Ιταλίας και Ισπανίας (απορροφούν το 70% των ελληνικών εξαγωγών)

Στην πράξη: Η διερεύνηση νέων αγορών προώθησης είναι λύση;

Προϊόντα που δέχονται υποκατάσταση, θα πρέπει να ανακατευθύνουν σημαντικό μέρος των εξαγωγών τους. Οι σχετικές ανακατατάξεις διεθνών ροών δημιουργούν έντονο ανταγωνισμό και πίεση στα κόστη εφοδιαστικών αλυσίδων. Παράλληλα, ωστόσο, δημιουργούν και ευκαιρίες εισόδου σε νέες αγορές.

Αν θέλετε να διαβάσετε την πλήρη μελέτη, πατήστε [εδώ](#)

Η γνώμη σας είναι πολύτιμη, μας βοηθά να βελτιώνουμε τη μελέτη «Επιχειρείν σήμερα», ώστε να είναι πιο κοντά στα ζητούμενά σας. Στείλτε μας την άποψή σας στο koutouzou.ath@nbg.gr

Η ομάδα Ανάλυσης της Επιχειρηματικότητας

Τζέση Βουμβάκη – *Deputy Chief Economist*

Αθανασία Κουτούζου - *Head of Entrepreneurship and Business Analysis*

Γεώργιος Σακκάς - *Economist*

Νίκη Κωνσταντοπούλου - *Economist*

Ιωάννης Κρόμπας - *Economist*

Θεόδωρος Γιούρας - *Economist*

Μιχαηλίδης Μάριος - *Data analyst*

Αφροδίτη Τζιοβάρια - *Data analyst*

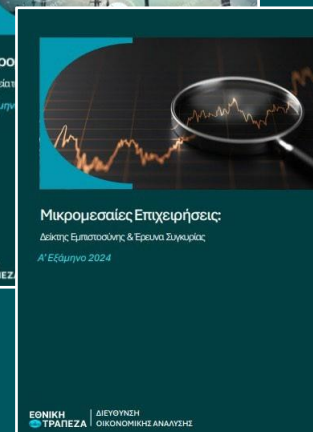
ΟΙ ΜΕΛΕΤΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΤΗΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ

Τάσεις του Επιχειρείν
μηνιαία έκδοση συγκυρίας

Δρόμοι περιφερειακής
ανάπτυξης

Μελέτες για ΜμΕ
εξαμηνιαία έρευνα

Sectoral reports
Structural, Green,
Digital

Disclaimer

Η παρούσα μελέτη καταρτίστηκε από τη Διεύθυνση Οικονομικής Ανάλυσης της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος, η οποία εμποτεύεται από την Τράπεζα της Ελλάδος και την Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς, και προορίζεται αποκλειστικά ως απλή αναφορά για την ενημέρωση έμπειρων και ειδικευμένων επενδυτών, οι οποίοι αναμένεται και θεωρούνται απολύτως ικανοί να λαμβάνουν επενδυτικές αποφάσεις χωρίς να βασίζονται στο περιεχόμενο της έκθεσης, δηλαδή μόνον εφόσον πραγματοποιήσουν ίδια ανεξάρτητη έρευνα σε πηγές της επιλογής τους. Η παρούσα έκθεση δεν συνιστά επενδυτική έρευνα ούτε σύσταση για έρευνα, και ως τέτοια δεν καταρτίστηκε βάσει νομικών απαιτήσεων με σκοπό τη διασφάλιση της ανεξαρτησίας της επενδυτικής έρευνας. Οι πληροφορίες που περιέχονται στην παρούσα έκθεση δεν συνιστούν παροχή επενδυτικών συμβουλών και σε καμία περίπτωση δεν μπορούν να χρησιμοποιηθούν ή να θεωρηθούν σαν πρόταση ή προτροπή για αγορές ή πωλήσεις ή προώθηση προσφοράς ή προτροπής για αγορές ή πωλήσεις ή για συμμετοχή σε σύμβαση αναφορικά με κάθε χρεόγραφο, προϊόν, υπηρεσία ή επένδυση. Οι πληροφορίες ή οι απόψεις που περιέχονται στην παρούσα έκθεση δεν επαρκούν για να στηρίξουν μια επενδυτική απόφαση – και δεν συνιστούν δήλωση ή εγγύηση όσον αφορά τις μελλοντικές επιδόσεις οποιουδήποτε χρηματοπιστωτικού μέσου, πίστωσης, συναλλαγματικής ισοτιμίας ή άλλου μέτρου της αγοράς ή της οικονομίας. Οι επιδόσεις που έχουν σημειωθεί στο παρελθόν δεν αποτελούν αξιόπιστη ένδειξη μελλοντικών επιδόσεων.

Δηλώνεται δεόντως ότι τα επενδυτικά προϊόντα ενέχουν επενδυτικούς κινδύνους, μεταξύ των οποίων συγκαταλέγεται ο κίνδυνος απώλειας μέρους ή του συνόλου του επενδυσμένου κεφαλαίου. Η Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος και/ή τα συνδεδεμένα με αυτήν πρόσωπα δεν φέρουν καμία απολύτως ευθύνη για τυχόν συνέπειες (συμπεριλαμβανομένης, ενδεικτικά, της άμεσης, έμμεσης ή επακόλουθης ζημίας, της απώλειας κέρδους, και άλλων απωλειών) που προκύπτουν από τυχόν εξάρτηση ή χρήση της παρούσας έκθεσης, και δεν αναλαμβάνουν καμία νομική υποχρέωση έναντι επενδυτή που θα λάβει άμεσα ή έμμεσα την παρούσα έκθεση. Η τελική επενδυτική απόφαση πρέπει να λαμβάνεται από τον επενδυτή, και την ευθύνη για την επένδυση πρέπει να αναλάβει ο επενδυτής.

Όποια στοιχεία έχουν χρησιμοποιηθεί στην παρούσα έκθεση, έχουν ληφθεί από πηγές που θεωρούνται αξιόπιστες, αλλά δεν έχουν επαληθευτεί από ανεξάρτητο φορέα. Λόγω της πιθανότητας λάθους εκ μέρους αυτών των πηγών, η Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος δεν εγγυάται για την ακρίβεια, τον επίκαιρο χαρακτήρα ή τη χρησιμότητα οποιασδήποτε πληροφορίας. Οι πληροφορίες και οι απόψεις που περιέχονται στην παρούσα έκθεση υπόκεινται σε μεταβολές χωρίς προειδοποίηση, και δεν υφίσταται υποχρέωση επικαιροποίησης των πληροφοριών και των απόψεων που περιέχονται στην παρούσα έκθεση. Η Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος, οι συνδεδεμένες με αυτήν εταιρείες, οι εκπρόσωποί της, τα στελέχη της και/ή το προσωπικό της ή άλλα πρόσωπα που σχετίζονται με αυτήν, δεν αναλαμβάνουν καμία ευθύνη ή υποχρέωση σε σχέση με την ακρίβεια ή την πληρότητα των πληροφοριών που περιέχονται στην παρούσα έκθεση, ή για οποιαδήποτε ζημία, εν γένει, που απορρέει από τυχόν χρήση της παρούσας έκθεσης, συμπεριλαμβανομένων των επενδυτικών αποφάσεων που βασίστηκαν στην παρούσα έκθεση. Η παρούσα έκθεση δεν υποτίθεται ότι περιέχει όλες τις πληροφορίες που μπορεί να χρειάζεται ένας υποψήφιος επενδυτής. Οι αποδέκτες της παρούσας έκθεσης θα πρέπει να αξιολογούν σε ανεξάρτητη βάση τις ειδικές πληροφορίες και απόψεις που περιέχονται σε αυτήν, και να ζητούν τις συμβουλές των επαγγελματιών και οικονομικών συμβούλων της επιλογής τους σε σχέση με οποιοδήποτε επενδυτικό, οικονομικό, νομικό, επιχειρηματικό, φορολογικό, λογιστικό ή κανονιστικό ζήτημα, πριν προβούν σε οποιαδήποτε επένδυση ή πριν πραγματοποιήσουν οποιαδήποτε συναλλαγή σχετικά με πληροφορίες και απόψεις που πραγματεύεται η παρούσα έκθεση.

Η Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος Α.Ε. συνέταξε και δημοσίευσε την παρούσα έκθεση απολύτως ανεξάρτητα από οποιαδήποτε συνδεδεμένη με αυτήν εταιρεία και, ως εκ τούτου, όλες οι δεσμεύσεις, απόψεις, προβλέψεις, αξιολογήσεις ή ενδεικτικές τιμές που διατυπώνονται στις εν λόγω εκθέσεις μπορεί να διαφέρουν ουσιαστικά από τυχόν παρόμοιες εκθέσεις οι οποίες εκδίδονται από συνδεδεμένες εταιρείες, και μπορεί να βασίζονται σε διαφορετικές πηγές και μεθοδολογίες. Η παρούσα έκθεση δεν απευθύνεται σε, ούτε προορίζεται για, διανομή προς χρήση από πρόσωπα ή οντότητες που είναι πολίτες ή κάτοικοι ή έχουν έδρα σε οποιαδήποτε τοποθεσία, κράτος, χώρα ή άλλη δικαιοδοσία στην οποία η εν λόγω διανομή, δημοσίευση, διάθεση ή χρήση αντίκειται προς τους σχετικούς νόμους, κανονισμούς ή κανόνες. Η παρούσα έκθεση προστατεύεται από τους νόμους περί πνευματικής ιδιοκτησίας και δεν επιτρέπεται η τροποποίηση, αναπαραγωγή ή αναδημοσίευση ή μεταβίβασή της, είτε άμεσα είτε έμμεσα, σε οποιοδήποτε τρίτο μέρος, εν όλω ή εν μέρει, χωρίς προηγούμενη γραπτή συγκατάθεση της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος. Όλες οι απόψεις που διατυπώνονται στην παρούσα έκθεση εκφράζουν με ακρίβεια τις προσωπικές απόψεις του συντάκτη αποκλειστικά, όσον αφορά καθένα και όλα τα θέματα που καλύπτονται. Περαιτέρω, βεβαιώνεται ότι κανένα μέρος της αποζημίωσης του συντάκτη της έκθεσης δεν είχε, ούτε έχει, ούτε θα έχει άμεση ή έμμεση σχέση με τις συγκεκριμένες θέσεις ή τις απόψεις που διατυπώνονται στην παρούσα έκθεση.

Η Τράπεζα Σήμερα